

Cronica Externă

— Rezultatele alegerilor pentru Reichstag —

În mijlocul fluxului democratic care cucerește tot mai mult statele bătrânei Europe, înfrângerea suferită de socialdemocrația germană a venit ca un balsam de mângiere pentru toată suflarea reacționară. Dar, dacă nu se poate tăgădui că partidul socialist german a suferit o mare și adevărată înfrângere în ultimele alegeri pentru Reichstag, apoi numai cercețind împrejurările în care ele s'au săvârșit, ne putem da samă de proporțiile acestui dezastru, de temeinicia și prin urmare de sorții lui de dăinuire în viitor.

Este știut că politica reacționară și imperialistă a Germaniei se razemă de mult pe concursul a trei grupări politice deosebite: *conservatorii*, între care locul de frunte îl ocupă agrarienii, *centrul catolic* și în fine *nașionalii-liberali* care, alipiți la guvern în 1902, în vederea obținerii actualelor tarife vamale, au rămas deatunci mereu înfeodați în majoritatea reacționară. În acest amestec guvernamental, conservatorii ocupau în ultimul parlament 100 locuri, centrul catolic tot pe atâtea, iar nașionalii-liberali numai 50, reprezentind toți împreună abia 52% din numărul total al alegătorilor, pe cînd opozițiunea compusă din 80 deputați socialiști și 36 liberali înaintați, reprezinta 41%, restul de 7% al alegătorilor împărțindu-se între cei 30 deputați ai nașionalităților: Poloneji, Alsacieni, etc.

Dacă această majoritate guvernamentală ar fi format un singur „bloc”, fie chiar numai în jurul chestiunilor bugetare, atunci este evident că imperialismul german (*Weltpolitik*) ar fi putut merge încă multă vreme înainte, fără nici un accident, cu toată lipsa lui de program în chestiunile sociale, cu toate „scandalurile coloniale” desvăluite în vremea din urmă și cu toată politica financiară și militară a guvernului, așa de apăsătoare pentru masele populare. Dar majoritatea era foarte departe de acel „bloc” căci concursul centrului catolic, așa de însemnat, ba chiar deciziv pentru guvern, nu se putea dobîndi decit numai cu prețul a neconținute concesiuni și transacțiuni. Și poate tocmai în vederea unor asemenea concesiuni, după ce dăduse de curind la iveală „scandalurile coloniale”, centrul refuzase apoi creditul de 29 milioane mărci pentru războiul din Africa și, apropiindu-se de vederile socialdemocrației, amenința să zdruncine autoritatea guvernului imperialist.

Este însă adevărat că, revenit în curînd la sentimente mai bune, centrul își arată imediat căința sa și că, înainte de a se da votul definitiv asupra aceluiaș credit, catolicii începuseră a face avansuri cancelarului de Buelow, spre a cădea din nou la împăcare. Dar, spre surprinderea tuturor, cancelarul refuză orice tratări și dădu cetire decretului de dizolvare, expediat de *Kaiser* dintr'un pavilion de vînătoare...

Se pare de altmîntrelea că această măsură devenise absolut necesară nu atît în speranța de a obține prin noi alegeri o majoritate parlamentară mai docilă și mai omogenă, cit mai ales spre a da țării impresia vigoarei imperiale și a impune astfel imperialismul, opiniunii publice care începuse a deveni sceptică și nerespectuoasă... Căci, cu toate apelurile desperate ale principelui de Buelow către țară, ca să scuture cele două juguri; al centrului catolic și al democrației, nimeni nu-și făcea iluzia unor asemenea rezultate. De altmîntrelea, în chip serios nici nu putea fi urmărită distrugerea centrului, ci cel mult umilirea lui, căci în toată Germania nu există grupare politică care să se poată mai bine înțelege cu imperialismul și, în afară de reacționari, nici nu a fost vr'o alta care să fi sprijinit mai statornic, în ultimii 12 ani, politica personală și autoritară a Împăratului. Iar la o înfrîngere a socialiștilor se putea încă și mai puțin aștepta. Populațiunea urbană era adînc nemulțămîntă de tarifele vamale care scumpiseră prețul cărnii, scandalurile funcționarilor coloniali dezgustaseră toate spiritele, iar creditele pentru armată și noile impozite apăsau tot mai tare asupra maselor populare,—pe cînd partidul socialist părea mai bine pregătît de luptă ca todeauna, avîndu-și cadrele bine organizate și lăzile pline de însemnate rezerve bănești. Credința tuturor era că socialdemocrația va cîștiga dimpotrivă încă 20 scaune pe lîngă cele 80, și această credință era așa de împărțită în cercurile cele mai cunoscătoare, încît contele Balestrem părăsindu-și locuința din Reichstag, a putut afirma că locul său îl va ocupa cu siguranță Singer, președintele partidului socialist, iar gazetele oficioase, care prevedeau poate și ele o asemenea eventualitate, amenințau cu o nouă dizolvare Reichstagul încă nenăscut.

Cu atît mai surprinzător pentru toată lumea a fost deci rezultatul alegerilor din lunile trecute, în care socialdemocrația nu numai-că nu a cîștigat nici un scaun dar a pierdut încă 36, din acele 80, în favoarea partidelor burgheze și anume, cam jumătate în favoarea grupurilor liberale (nașionali-liberali și liberali înaintați), pe cînd restul a fost acaparat de conservatori și de catolici.—Cancelarul își vede dar realizate numai pe jumătate din visurile sale: zdrobirea socialiștilor în parlament, pe cînd centrul se întoarce acolo mai tare decît oricînd. Principele de Buelow va trebui dar să steie și pe viitor la tocmeli cu catolicii în chestiunile economice și confesionale, căci gruparea liberalilor înaintați, în jurul guvernului—chiar dacă ea se va realiza în mod definitiv—nu i-ar putea asigura o majoritate conservatoare-liberală decît doar în chestiunile pur naționale.

Și acum, să ne întoarcem privirile la socialdemocrați. Trebuie interpretată înfrângerea lor electorală ca un faliment al însuși idealului socialist, ca un reviriment al maselor populare către politica personală și absolutistă a Impăratului, ori trebuie să o reducem la proporțiile unui simplu accident trecător?

Este necontestat că în bună parte rezultatele alegerilor se datoresc coborârii deadreptul în arena electorală a guvernului, mai ales a însuși cancelarului și a d-lui Dernburg, titularul departamentului colonial, care cu mijloacele pe care guvernul le are chiar în Germania—între care concursul bogatei societăți „uniunea marinei germane“, precum și a uniunii imperiale, transformate în adevărate agenții electorale—au izbutit să convingă pe alegători că respingerea creditelor coloniale ar însemna nu numai o înfrângere pentru guvern, ci chiar o primejdie a demnității naționale și a viitorului Statului german. Mulțumită acestei platforme, guvernul a reușit să aducă de astădată la urne un însemnat număr de alegători indiferenți, care adică în alegerile anterioare se abțineau cu desăvârșire de la vot. Așa, de unde în 1903, când s'a dat totuși acea luptă violentă în vederea tarifelor vamale, numărul votanților fusese abia de 76%, în ultimele alegeri, proporția s'a ridicat pentru întreaga țară la 85% din numărul celor înscrși. Mai caracteristice sînt încă cifrele absolute. Pe cînd în ultimii 4 ani numărul alegătorilor a sporit numai cu 660,000, acela al participanților la vot s'a ridicat în ultimele alegeri cu peste 1,700,000, ceea ce dovedește că peste un milion de abstenționiști a răspuns de astădată la apelul partidelor. Și acest milion, care reprezintă nu mai puțin de a 11-a parte din numărul total al votanților, a fost deciziv pentru scopurile guvernului. Pentrucă pe oamenii fără convingeri profunde, neînregimentați în partide, i-a fost ușor guvernului să-i adune în jurul unui stindard pe care înscrise viitorul Statului și demnitatea națională.

Și fiindcă vorbim de rolul guvernului, se cade să amintim tot aici și activitatea d-lui Dernburg, care, atît în Reichstag cît și în campania electorală, s'a distins ca cel mai aprig campion al politicii coloniale. El a exercitat o mare înjurire asupra burgheziei mici, pînă atunci favorabilă social-democrației, exagerîndu-i foloasele ce va urma să tragă de pe urmele coloniilor, și aceasta i-a fost cu atît mai ușor, cu cît socialiștii în loc de a căuta să se ridice în această chestiune pînă la esența principiilor, se mulțumeau cu o critică superficială a politicii guvernamentale, afirmînd că coloniile africane sînt numai niște mări de nisip, improductive, ceea ce este în fapt departe de adevăr. Apoi, d. Dernburg a adus în această campanie și un contingent pur personal: simplu bancher, un „business men“, chemat la departamentul coloniilor ca succesor al principelui de Hohenlohe, acest singur fapt era în sine o măgulire a ambițiunilor burgheze, pe cînd (deși botezat), origina lui evree a contribuit nu puțin a grupa în juru-i însemnate simpatii hotărîtoare, mai ales ale celor iritați sau desgustați de antisemitizm.

Dar succesul imperialismului și prin urmare înfringerea socialdemocrației este a se atribui în mare parte și neertatelor greșeli politice ale partidelor înaintate, burgheze și socialist. În primul loc, liberalii înaintați, ale căror principii se apropie de ale radicalilor din alte țări, găsind prilejul de a-și spori numărul mandatelor în aceste alegeri, sub ocrotirea guvernului, nu au stat la îndoială de a lupta mai pretutindeni alături cu clericali și ceilalți conservatori, sacrificând pe socialdemocrați. Este adevărat că prin acest mijloc ei au izbutit să pătrundă în număr mai mare în Reichstag, dar valoarea lor morală este acum cu mult inferioară; căci negreșit aveau o situațiune mai bună alături de cei 80 deputați socialiști, decît acum, față numai cu 43, deși ei însiși au 12 scaune mai mult. Iar pentru a dobîndi acest neînsemnat rezultat, ei nu s'au sfiit de a se înrola sub cutele drapelului imperialist, renunșînd, pentru moment cel puțin, la programul lor care este cu desăvîrșire opus politicii personale și absolutiste.

Mai gravă încă a fost greșala socialdemocrațiilor, care nu și-au dat nici o osteneală de a lumina confuziunea aruncată în spirite prin platforma electorală a guvernului și a partidelor sale aliate. Căci doar acum nu era vorba de un credit mai mare sau mai mic pentru coloniile africane, care avea să fie acordat ori respins, ci de un întreg sistem de guvernămînt, care atrage după sine acel neînfrînat și dezastros militarizm, apăsător al maselor și sustras oricărui control. Era vorba de a se ști dacă Germania va urma și mai depeaite a fi guvernată în același chip, ori dimpotrivă, dacă ea trebuie să se pronunțe pentru un guvern sincer constituțional și supus controlului parlamentar. Astfel pusă și condusă lupta, rezultatele poate că ar fi fost altele. Iar că în lupta aceasta socialdemocrația nu s'a ridicat pînă la înălțimea momentului istoric, aceasta rezultă din chiar imputările acelora care nu pot fi bănuți ca răuvoitori. „Ignorarea realității, menținerea unor concepții tradiționale care astăzi nu se mai potrivesc, critica infructuoasă și pur negativă, unită cu o lipsă de activitate practică și pozitivă, iată unele cauze care explică căderea noastră”,—zice unul dintre scriitorii cei mai autorizați ai democrației germane.

Este acum această cădere definitivă? Sau, datorită exclusiv cauzelor aici arătate, ea nu ne poate da nici un indiciu despre vitalitatea partidului social democrat german și despre menirea lui în viitor?

Nu acum pentru întâia oară socialiștii germani esă înfrînți dintr-o luptă electorală. Se știe că la 1887 numărul deputaților aleși fusese redus la jumătate. Înfringerea recentă este dar cu mult mai puțin însemnată. Pentru a ne da însă samă de aceasta, trebuie să cercetăm mai adînc rezultatele alegerilor din 1907. Am arătat mai sus că numărul votanților, față de alegerile din 1903, a sporit cu 1,700,000. Este interesant să ne întrebăm cum s'a distribuit acest spor între diferitele grupări politice. Partea cea mai însemnată—și am arătat în ce anumite împrejurări—s'a îndreptat către partidele înaintate burgheze, care au cîș-

tigat 35%; partidele guvernamentale au dobândit 25%, centrul chiar a văzut sporind alegătorii săi cu 15%, pe cînd socialdemocrația a avut un spor numai de 8%. S'ar părea deci, după aceste proporții, că partidul socialdemocrat a fost întrecut în ultimii patru ani, de succesele de propagandă ale tuturor celorlalte partide, chiar și reacționare. Această aparență se explică prin faptul, semnalat mai sus, că în alegerile actuale au participat peste un milion de alegători indiferenți, abstenționiști, care au venit să îngroașe rîndurile mai ales ale nuanțelor liberale. În realitate însă puterea de cucerire a socialdemocrației germane este mai mare și mai temeinică decît a oricărui alt partid, de oarece în ultimii patru ani, deși combătută acum de guvern și de partidele aliate, ea pe lângă un cișlig de 8%, a izbutit să-și asimileze definitiv pe toți acei care la 1903 votaseră cu dînsa și între care se aflau atunci un mare număr de alegători din mica burghezie, neînregimentați încă în rîndurile sale.

Dar imensa forță politică ce o reprezintă socialdemocrația germană se învederează încă și mai bine din cifrele absolute ale alegătorilor care au participat la alegerile din 1907. Pe cînd centrul catolic nu a avut decît 2,875,000 alegători, partidele guvernului 2,200,000, naționali-liberali 1,875,000 și liberalii înaintați 1,200,000, socialdemocrația a întrunit ea singură 3,250,000*) sufragii, adică peste 27% din numărul total al votanților. Și dacă numărul scaunelor sale în parlament nu este proporțional cu această cifră, cauza, în mare parte, se datorește mai ales meșteșugitelor circumscripții electorale.

Mîngierea reacționarilor nu ni se pare dar întemeiată și în tot cazul ea va fi de scurtă durată. Socialdemocrația germană, cu toată înfrîngerea ei electorală, a dovedit că este cel mai puternic și mai plin de vitalitate partid din întreaga țară și nu rămîne nici o îndoială că, reculegîndu-se după înfrîngerea suferită și împinsă la o activitate mai energetică de însăși reacțiunea ce o amenință, ea va ști să iasă triumfătoare, într'un viitor apropiat, din lupta cu guvernul personal și autocratic al lui Wilhelm II.

Ignotus.

*) În alegerile anterioare, din 1903, numărul de voturi dobîndit de acest partid a fost de 3,000,000.